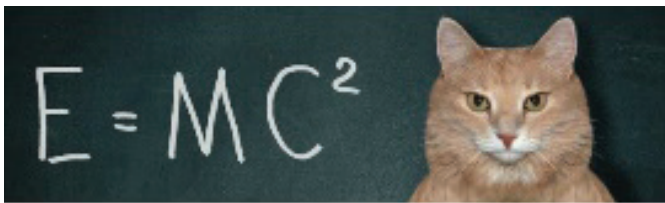

5 chú mèo của những nhà khoa học huyền thoại

Schrödinger có thực sự có một chú mèo không? Newton có phải là người “sáng chế” ra “cánh cửa cho mèo” không?... Trong biên niên sử của khoa học có không ít người yêu mèo. Nhiều nhà khoa học nổi tiếng không chỉ nuôi mèo để thư giãn sau những giờ làm việc căng thẳng, mà chúng còn là bạn đồng hành giúp họ nâng cao chất lượng công việc. Nhân dịp Xuân Quý Mão, mời bạn đọc gặp gỡ 5 chú mèo nổi tiếng gắn liền với những tên tuổi huyền thoại.

Albert Einstein và Tiger

Albert Einstein nổi tiếng là người yêu thương động vật. Ông sở hữu nhiều vật nuôi như chó, vẹt... Nhưng có lẽ chú mèo Tiger của ông là thú cưng nhận được nhiều sự chú ý nhất. Các nhà viết tiểu sử đã ghi lại rằng Einstein rất nhạy cảm với tâm trạng của Tiger, ví dụ như ông từng nói về tâm trạng chán nản của Tiger khi trời mưa. Điều đó chứng tỏ chú mèo đã giữ một vị trí đủ lớn trong trái tim của Einstein. Mèo cũng xuất hiện không ít trong các phát biểu khoa học của ông. Điển hình như khi giải thích về điện báo, ông đã ví von công nghệ này với một con mèo dài: “Bạn kéo đuôi của chú mèo ở New York trong khi đầu của nó đang kêu meo meo ở Los Angeles”. Mặc dù mèo dường như ít hữu ích trong việc giúp nhà khoa học giải thích về các lý thuyết tương đối - những lý thuyết đã giúp tên tuổi ông trở thành vĩnh cửu. Song người ta tin rằng Tiger có đóng góp đặc biệt trong khía cạnh giúp nhà khoa học thư giãn mỗi khi gặp khó khăn để lấy lại động lực làm việc tốt hơn và cho ra đời các phát kiến vĩ đại.

Edwin Hubble và Nicolas Copernicus

Ngay cả những độc giả ít quan tâm tới thiên văn có lẽ cũng biết tới cái tên Hubble thông qua kính viễn vọng đặt theo tên nhà khoa học này. Edwin Hubble nổi tiếng trong nửa đầu thế kỷ 20. Phát hiện của ông về các thiên hà là cuộc cách mạng về khoa học thiên văn tại thời điểm đó. Nếu có một trung tâm của vũ trụ Hubble, người ta tin rằng sẽ có con mèo Nicolas Copernicus của ông sống ở đó. Theo Thư viện Huntington, nơi lưu trữ các giấy tờ cá nhân của Hubble, sự xuất hiện của con mèo đen khổng lồ có

Nhà khoa học Edwin Hubble.

rất nhiều trong các tài liệu. Chú mèo rõ ràng là con cưng của gia đình Hubble. Ông thường xuyên gọi nhà của mình là bất động sản của Nicolas. Trong nhật ký của Grace (vợ của Hubble) đã ghi nhận mối quan hệ chặt chẽ giữa chồng mình và con mèo. Mỗi khi Edwin Hubble nghỉ ngơi, chú mèo rất thích treo người trên bàn làm việc của ông và Hubble sẽ tạo mọi điều kiện để chú được thoải mái với sở thích của mình. Thậm chí ông còn vui vẻ nói rằng, chú mèo đang giúp đỡ ông.

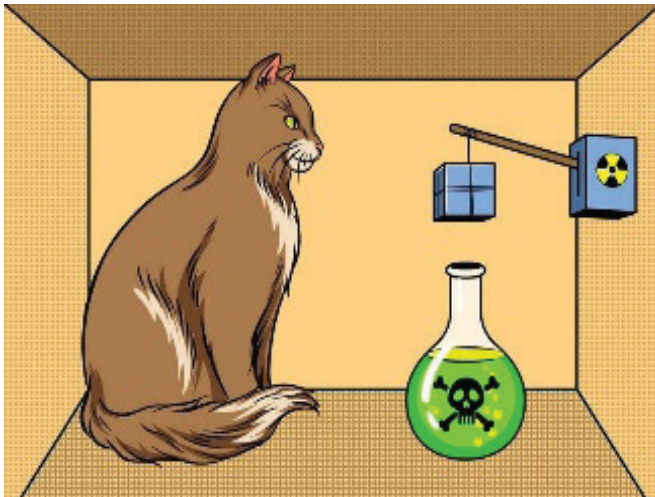
Issac Newton và Spithead

Lưu truyền rằng, bên cạnh các quy luật cơ bản về chuyển động, lực hấp dẫn và những phát minh về quang học, nhà khoa học vĩ đại Issac Newton

còn nổi tiếng với việc “sáng chế” ra cánh cửa dành riêng cho mèo. Khi Newton ở Cambridge (Vương quốc Anh), ông đã yêu cầu cắt một cái lỗ trên cửa ra vào và che lại bằng miếng vải hoặc da mềm để con mèo của ông có thể ra, vào theo ý muốn. Điều đó cho thấy Issac Newton rất chiều chuộng chú mèo của mình.

Erwin Schrödinger và Milton

Có lẽ con mèo nổi tiếng nhất trong lịch sử khoa học là của nhà vật lý đoạt giải Nobel năm 1933 về cơ học lượng tử - Erwin Schrödinger. Một trong những thí nghiệm tưởng tượng nhất trong cơ học lượng tử là “Con mèo của Schrödinger” hay còn được gọi là “Nghịch lý con mèo của Schrödinger”. Thí nghiệm tưởng tượng của Schrödinger mô tả rằng: Giả sử trong một chiếc hộp kín có một con mèo sống. Có một mẫu chất phóng xạ (ví dụ như uranium) mà sau khoảng một giờ có thể sẽ có một nguyên tử của nó bị phân rã (nhưng cũng có thể không). Nếu có xuất hiện phân rã, máy đếm sẽ kích hoạt cho một chiếc búa được treo trong hộp làm nó được thả xuống và đập vỡ một bình thủy tinh chứa hydrocyanic acid và chất độc đó sẽ giết chết con mèo. Tóm lại, nếu mẫu uranium phân rã thì con mèo sẽ chết, còn nếu không thì con mèo vẫn sống (xin lưu ý rằng đây là một thí nghiệm tưởng tượng, chưa từng có con mèo nào bị giết theo cách này). Vấn đề ở đây là: Bạn không thể biết việc đó có xảy ra hay không nếu như không mở hộp ra. Khi hộp không được mở, con mèo nằm trong trạng thái của sống và chết, hay nói cách

khác nếu hộp không được mở thì con mèo vừa sống lại vừa chết. Cho tới nay, thí nghiệm con mèo của Schrödinger vẫn còn gây nhiều tranh cãi.

Nhiều người đã tự hỏi, tại sao Schrödinger sử dụng một con mèo trong ví dụ của mình, thay vì một con chuột hoặc một cây hoặc hầu hết các sinh vật sống khác. Một số câu chuyện cho rằng Schrödinger có một con mèo thực sự, tên là Milton, và suy luận rằng chú mèo này có thể đã cung cấp một số cảm hứng cho nhà vật lý.

Nikola Tesla và Macak

Nhà khoa học Nikola Tesla - biểu tượng của không ít “mọt sách” khoa học toàn cầu, không chỉ nổi tiếng vì những nghiên cứu lớn lao và tiên phong về điện mà còn vì lối sống lập dị. Ông là “fan cuồng” của chú mèo Macak. Tesla từng mô tả Macak là chú mèo giỏi nhất trong tất cả các chú mèo trên thế giới. Trong một lá thư viết cho một người hâm mộ trẻ tuổi vào năm 1939, Tesla khi đó đã 80 tuổi cũng không giảm đi tình yêu dành cho Macak. Ông đã tự hỏi liệu toàn bộ thiên nhiên có phải là một con mèo khổng lồ, được nuôi dưỡng bởi bàn tay của Chúa hay không ✍

HQ

(Theo discovermagazine.com)